

RETORISK ANALYS: NÄR LAMMEN TYSTNAR (1991)

KLIPP: [HTTP://BIT.LY/2L53AAY](http://bit.ly/2L53AAY) (0:00 - 06:40 MIN)

Publicerad på **Mackansfilm.com**

Innehåll

Ethos.....	1
Logos.....	1
Pathos.....	2
Språket & Fallasier.....	2
Actio & Kameraarbete.....	3

I den här analysen kommer det att fokuseras på en av den mer kända dialogscenen från *När Lammen Tystnar*. Här kommer det att fokuseras främst på huvudkaraktären Clarice men Hannibal kommer även att nämnas för att påvisa kontrasten mellan karaktärerna. I den här scenen har Dr. Hannibal Lecter (Anthony Hopkins) blivit flyttad till ett annat fängelse på grund av ett förfalskat avtal med senatoren Ruth Martin. Senatorns dotter är försvunnen och kidnappad av seriemördaren Buffalo Bill. Clarice Starling (Jodie Foster) och Lecter har mötts ett par gånger tidigare och nu vill hon hitta seriemördaren. Det retoriska problemet i den här scenen är att F.B.I – agenten Starling försöker övertala Dr. Lecter om att delge viktig information för att få fast Buffalo Bill.

Ethos

Även om det finns en känslomässig distans mellan dessa två karaktärer, så har det *primäretos* förändrats hos Clarice Starling medan det är likvärdigt hos Dr. Lecter. Hon kommer in med en självsäkerhet i början för att sedan lämna scenen i desperation under *sekundäretos*, i det ögonblick Lecter räcker över fallstudien. Hennes *fronesis* är hög, då hon återger att hon har löst Dr. Lecters tidigare anagram. Dialogen är om en seriemördare, vilket hon har mycket information om. Hon har en stark moralisk trovärdighet – *Arete*, då hon vill rädda Cathrine Martin, senatorens dotter. Hon vill veta hur hon ska göra det och hon berättar något personligt, vilket rekommenderas att inte göra när det kommer till Dr. Hannibal, och detta introduceras i början av filmen. Hon gör detta för att kunna få en viktig information av honom. Trots Hannibals metoder hjälper han henne och hon lyssnar på honom. Hon svarar på hans frågor och har ett driv med en nyfikenhet. Här visar Clarice en välvilja - *Eunoia*, då hon vill rädda livet på någon genom att dela privat information med en Hannibal.

Logos

Den här scenen innehåller även *retorisk induktion (paradigmatisk argumentation)*, speciellt från Clarice sida. Här tar hon fram argumentation som har skett tidigare i filmen, som att Dr. Lecter talade sanning tidigare, vilket han också skulle kunna göra den här gången. För att få Hannibal att prata, tar hon upp att hon har kort om tid. För att få hans uppmärksamhet, klargör hon det genom att säga att hon ville komma själv, utan att någon beordrade dit henne. Dr. Lecter vill ha tillbaka någonting mot den information som Starling strävar efter. Hon har tidigare lurat honom om ett bättre fängelse, vilket nämns subtilt i dialogen. Han kommer även med argument om att hon har inga fler ”semestrar att sälja” vilket forcerar henne att återberätta ett traumatiskt barndomsminne.

Han vet att hon behöver informationen därför har hon inget val än att återberätta det. *Tesen*, även kallad budskapet, i den här scenen är att Clarice vill få ut information ur Dr. Lecter. Men det råder även en fråga om en *anti-tes*, då man kan finna starka kontraster såsom det manliga och kvinnliga precis som det goda och det onda. Dock är det tveksamt om det finns refutatio, när någon motbevisar ett argument, då scenen handlar mer om frågor som besvaras.

Pathos

Man kan konstatera att det är väldigt många emotionella tillfällen i den här scenen, specifikt när Clarice Starling återberättar hennes barndomstrauma och kameran fokuserar länge på henne med en närbild. Hon visar starka känslor och tar pauser emellanåt. Hon är mer emotionellt engagerad i den här scenen i jämförelse med honom. Hon visar fruktan främst när nämner den kidnappade Cathrine Martin. För att ge scenen en mer emotionell dramatisk effekt så höjs musiken av främst i slutet då de går djupare in på ämnet och men också lite i början. Under den större delen hör man enbart deras röster i konversationen, det stärker deras dialog då man fokuserar på vad dem säger. Han gestikulerar också med sina händer när han pratar. Det stärker även känslan av allvar att Anthony Hopkins aldrig blinkar när han samtalar med Jodie Foster.

Språket & Fallasier

Under *språket* kommer det att tas upp bland annat om *stildimensioner*, *retoriska troper* och *figurer* samt *fallasier*. I den här scenen används en del *metaforer*, både *substantivmetaforer* och *verbmataforer*. Den mest påtagliga i den här scenen är när dialogen handlar om ”när lammen tystnar”. Starling kopplar hennes barndomsminne till filmens centrala konflikt. *När lammen tystnar* är specifikt en metafor då lammen representerar seriemördarens offer och att tystnaden är mordet. *Lammen* blir en *substantivmetafor*. Då karaktärerna säger *när lammen tystnar*, blir det en *verbmatafor*. Hon känner att det är ett jobbigt minne och därav hennes känslor. Hon använder sig hon av *aposiopesis* – emotionell paus. I scenen används även *allitteration*, en upprepning av ”*lammen*” av båda karaktärerna.

Dr. Lecter använder även *sententio*, som när han citerar Marcus Aurelius om enkelhet. Detta gör Hannibal för att få henne att vidga perspektivet om den mördare som FBI jagar. Dr. Lecter kännetecknar mer av den *logiska stilfaktor* då han pratar mer med förnuft och han framträder därefter som klok och kunnig. Clarice bekräftar det genom att hon tilltalar honom som *doktor* innan hon ställer frågor.

Det kan tolkas som att han är klok och därför kan han svaren på hennes frågor. Med den *patetiska stilfaktorn* kan man känna igen då båda använder sig av olika tonhöjder. Den *sociala stilfaktor* som förekommer är att Clarice har vuxit upp på en farm och att hon blev skickad till ett barnhem. Det är inte bara sakligt språkbruk men likväl är det ordvändningar som används såsom troper och figurer. På grund av situationen som Clarice befinner sig i och det språk Dr. Lecter använder sig av, ligger språket på en medelhög nivå. Man kan även identifiera *anafor*, som när Clarice hon tilltalar honom: ”Doktor...” ”Sir...”. Hon säger aldrig hans första namn som han tilltalar henne.

Medan Clarice har en lugn ton så har Hannibal minst två gånger utrop – *Exclamatio*, under dialogscenen. Det är när han utbrister ”Nej!” i mitten av scenen och ”Clarice!” i slutet, som får henne att vända tillbaka och mottaga fallstudien. Gällande *dramatisk ironi* så funkar det för hela filmen, då vi som publiken vet mer än karaktärerna. Men i den här scenen, så råder det mer av en *mystifikation*, då informationen måste progressivt tas fram och det är Dr. Lecter som sitter med svaren. Det är han som vet mer och det är genom Clarice Starling som man får reda på denna information - *fallasier*. Dr. Lecter använder sig av *sokratisk ironi*, då han tydligt känner till den här mannen och hans bakgrund, han spelar lite naiv för att hon själv ska komma fram till lösningen. Hannibal använder sig av även *en emotionell utpressning* då han använder sig av något som han vet är jobbigt för Clarice så att hon ska kunna få det hon önskar sig.

Actio & Kameraarbete

Till en början, när man introduceras till karaktärerna sitter Hannibal på sin stol och läser poesi medan Clarice går runt hans cell och pratar med honom. Först efter cirka 06:15 min ställer han sig upp, vilket tyder på att han har blivit övertalad av henne, som också leder till att han ger henne fallstudien. Emellanåt är det rörlig kamera, sedd från bådars perspektiv– ett subjektivt perspektiv som stärker deras framträdanden. Speciellt när det är närbild på karaktärerna så blir det väl påtagligt för publiken. Om scenen inte hade dessa bildutsnitt så skulle känslorna inte varit lika subjektiva utan mer objektiva och distanserande.